

БОРИС АПРИЛОВ

ЗАГАДКАТА
НА
ОСТРОВ
ТАНАНУКА

радиопиеса

1969.

борис
априлов

*

ЗАГАДКАТА
НА
ОСТРОВ
ТАНАНУКА

*

радиопиеса

*

1969.

(* По нея по-късно е написана пиесата „ОСТРОВЪТ“.)

СРЕД ОКЕАНА ПОТЪВА КОРАБ.

Възможните звукови ефекти при такива случаи:

Викове на хора.

Сигнали "ес-о-ес".

Шум на вълни.

Письци ка жени.

Върху общия фон на шума се отделят викове:

– Към лодките!...

– Къде са лодките?

– Марчело, къде си?

– Запазете спокойствие!

– Хари, къде ме оставяш?

– Спазвайте реда при качването в лодките...

– Първо – децата и жените!...

– Засрамете се!...

– Къде се тикате?

– Няма да ви чакам кефа!...

ГОВОРИТЕЛ /в затишието/. – Радиотеатърът представя

ЗАГАДКАТА НА ОСТРОВ ТАНАНУКА

– радиопиеса от Борис Априлов.

Пълно затишие. Успокояване на атмосферата. Чува се плясък от вълнички.

ПЪРВИЯТ.. Насам!... Насам, глупако!... Къде в скалите?... Излез **на пясъка!**...Ей, чувате ли?

Пауза изпълнена с шум на плуване,

ВТОРИЯТ. /задъхано/. На мен ли каза глупак? /диша ускорено/

ПЪРВИЯТ. Да. Излизахте право в скалите, където прибойт може да ви направи на кайма... Всеки що годе интелигентен човек, когато се спасява, търси пясъчната ивица... И вие ли сте от "Санта Франческа"?

ВТОРИЯТ. Да... /все още диша ускорено/. Нямах право да ме наричаш глупак.

ПЪРВИЯТ. Хайде, не заслужава да се мръщите при това извънредно положение... Едва си спасихме кожата. От триста пасажера, само ние... Как се казвате?

ВТОРИЯТ /сърдито/. Хесапов.

ПЪРВИЯТ. Аз съм Петров... Свалете панталона си. Трябва да изсъхне... Дайте спасителния пояс тук. Може да ни потрябва.

ВТОРИЯТ. Вие гол ли се спасихте?

ПЪРВИЯТ. Дрехите ми съхнат... Заповядайте на моя остров. Благословено да бъде туй късче земя. Не го знам кое е, но ако го нямаше, нямаше да ни има и нас... Чудна работа! Всички ли загинаха?

ВТОРИЯТ. Спасителните лодки се отправиха в обратна посока. Всички бяха пълни.

ПЪРВИЯТ. Какво му стана на кораба? Казват, че е съвършено нов.

ВТОРИЯТ. Знам ли?... Нещо изгърмя. Започнахме да потъваме изведнъж. Не видя ли как нахлу водата?...

ПЪРВИЯТ. Случват се такива неща.

ВТОРИЯТ. Този остров не ми се струва голям.

ПЪРВИЯТ. Още не съм го проучил, но мисля, че е малък.

ВТОРИЯТ. Вода?

ПЪРВИЯТ. Има поточе.

ВТОРИЯТ. Слава богу! Нещо за ядене?

ПЪРВИЯТ. Ще проверим. Нали ви казвам, и аз съм нов, като вас. /смее се на шегата си/. Съблечете панталона и легнете на пясъка. Ща се напечем, ще си починем, а после ще се погрижим за ношуване.

ВТОРИЯТ. Ами ако не намерим храна?

ПЪРВИЯТ. Тогава сме загубени... Храната е нещо доста важно за човека.

ВТОРИЯТ. Както те гледам – не си в много лошо настроение.

ПЪРВИЯТ. Защо? Не забравяйте, че все пак се спасихме. Сега можем да бъдем на дъното. А океанското дъно е доста дълбоко. Там е тъмно и хладно. Човек може да хване пневмония.

ВТОРИЯТ. Не ми е до шегги. Ако няма храна, ще живеем не повече от седем-осем дни.

ПЪРВИЯТ. Да не е малко? Това е малко живот в повече. Знаете ли какво значи да живеете осем дни повече от определеното? /смее се/ Сега сме като в романите; голи, захвърлени на остров... Така не се простира панталон! Опънете го на скалата... Готово!

ВТОРИЯТ. Какво е готово?

ПЪРВИЯТ. Видях два рака. Ще живеем докато изядем всички раци на острова...

ВТОРИЯТ. Лично аз, без месо съм за никъде.

ПЪРВИЯТ. Може да ни излезе късмета и с месото... Изобщо, може да ни провърви.

ВТОРИЯТ. И да ни спасят ли?

ПЪРВИЯТ. Нищо чудно. Няма да бъдем нито първите, нито последните спасени корабкрушенци.

ВТОРИЯТ. Пито пък първите, които загиват от глад.

ПЪРВИЯТ. Предлагам да разгледаме острова.

ВТОРИЯТ. Оставяме дрехите тук, нали?

ПЪРВИЯТ /иронично/. За съжаление, няма кой да ги открадне.

Музика за преход. Песен на птици.

ПЪРВИЯТ. Ето потока, за който ви говорих... Опитайте го.

ВТОРИЯТ Да видя струва ли им водата. Ние, като българи, обичаме да пием вода.

ПЪРВИЯТ. /с ирония/. Не мога да ви предложа чаша.

ВТОРИЯТ. Ще се наведе.

ПЪРВИЯТ. Така е пил Адам.

ВТОРИЯТ /задъхано, след като е пил и вероятно избърсва уста/. Водата е харна.

ПЪРВИЯТ. Изобщо, вкусен поток.

ВТОРИЯТ. Но не виждам нищо за ядене.

ПЪРВИЯТ. В момента гладен ли сте?

ВТОРИЯТ. Ще се наложи да убиваме птици.

ПЪРВИЯТ. Да, но с какво.

ВТОРИЯТ. Ще му намерим цаката. Като малък съм убивал врабчета.

ПЪРВИЯТ. А огън да ги печем?

ВТОРИЯТ. В панталона имам запалка.

ПЪРВИЯТ. Това е цяло съкровище. Имаме ли огън, имаме всичко. Вие сте цял Прометей!...

ВТОРИЯТ. Отново ли подигравки.

ПЪРВИЯТ. Прометей е този, който даде огъня на човечеството... Извинете, господин Хесапов, но мога ли да знам какво представлявате?

ВТОРИЯТ. Сега да видим къде можем да живеем. Все пак, трябва да си имаме нещо като подслон... Проучи терена и предложи варианти.

ПЪРВИЯТ. /с ирония/. Ще проуча и ще предложа... Друго да искате.

ВТОРИЯТ. Не. /след малко/. Да не се обиди?

ПЪРВИЯТ. Моля ви се.

ВТОРИЯТ. Понеже хората от твоята черга се обиждат лесно. Имал съм земене-даване с такива.

ПЪРВИЯТ. Страхувам се, че вие, положителните, се обиждате по-лесно.

ВТОРИЯТ. А, ще се разберем... Стига да се изразяваш ясно. Хората от твоята черга обичат да се изразяват мъгляво: едно казват, а се подразбира друго. Ще те помоля, да не се случва. Ще живеем дълго заедно. Добре ще бъде, ако не употребяваш засукани думи.

ПЪРВИЯТ. Ще се опитам.

ВТОРИЯТ. Много е важно.

Музика. Преход.

Песен на птички.

Чупене на съчки.

Вторият чупи съчки за огън. Първият донеся нов наръч и ги хвърля на земята.

ПЪРВИЯТ. Достатъчно ли донесох?

ВТОРИЯТ. Таман... Ако се наложи, ще отскочиш пак.

ПЪРВИЯТ. Вие ли ще го запалите?

ВТОРИЯТ. Аз... Знам чалъма на запалката.

ПЪРВИЯТ. Трябва да пламне от първото щракане. Да пестим бензина.

ВТОРИЯТ. Запалката е газова. То, че ще пестим, ще пестим, ама пак ще свърши и тогава иди да гледаш кво става.

ПЪРВИЯТ. Вие май не разбрахте... На този остров трябва да се поддържа вечен огън. Както са правили дедите ни.

ВТОРИЯТ. Така да бъде... Трай сега, не дишай.

Напрегната пауза. Чува се щракането на запалката. Прашени на съчки, които вече горят.

ВТОРИЯТ. /радостно/. Хвана!...

ПЪРВИЯТ. /радостно/. Поздравявам ви! Вече си имаме всичко!...

ВТОРИЯТ. Нищо нямаме!...

ПЪРВИЯТ. Защо? Островът е парче от рая... Климатът е прекрасен.

ВТОРИЯТ. Ами през зимата? Какво ще правим?

ПЪРВИЯТ. На тази географска ширина няма зима.

ВТОРИЯТ. /учудено/. Така ли?

ПЪРВИЯТ. Зимата има да взима!... Тук е пълно с дивеч, хлебни дървета и кокосови орехи... Рай!... Ако поддържахме огъня, ще живеем щастливо до края на живота си. Няма шум, няма бензинови пари, нито прах. Никой не изтупва килими над главата ти, никой не се заяжда, няма с кого да се скараш.

ВТОРИЯТ. Разправяш дивотии!... Това ли ти е рая?

ПЪРВИЯТ. /учудено/. Нима не виждате каква зеленина блика отвсякъде. Това е просто декоративно...

ВТОРИЯТ. Зеленина... Да не се яде?

ПЪРВИЯТ. Нима не ви интригува меката океанска шир?

ВТОРИЯТ. Море...Тя най-много ме дразни... И не употребявай чуждици, ти казах, ако искаш да се разбираме... Ще ми сравняваш тия каменяци с моя дом, дето си имам всичко!...

ПЪРВИЯТ. Вдъхнете, вдъхнете!...

ВТОРИЯТ. Защо?

ПЪРВИЯТ. /възторжено/. Не усещате ли чистотата на въздуха? Нито следа от враг номер две на човечеството – бензинът.

ВТОРИЯТ. На мен бензинът не ми пречи. Какво толкоз сте ревнали против бензина, бе?

ПЪРВИЯТ. А тишината?

ВТОРИЯТ. Аз не мога да без шум... Искам да се махаме!

ПЪРВИЯТ. Да се махаме, но как?

ВТОРИЯТ. Какво? Няма ли да ни спасят?

ПЪРВИЯТ. Кой? Да не смятате, че човечеството в момента мисли само за нас? Малко са му и на него грижите... Знаете ли колко сме далеч от човечеството?.. Освен ако...

ВТОРИЯТ. /с надежда/. Какво освен ако?

ПЪРВИЯТ. Ако ни открият случайно. Шансът е едно на хиляда.

ВТОРИЯТ. Аз имам късмет. Ще видиш, че някой ще дойде да ни спаси... Но дотогава не можем да кибичим със скръстени ръце.

ПЪРВИЯТ. Добре де, какво да правим?

ВТОРИЯТ. Чувал съм че удавниците правят нещо.

ПЪРВИЯТ. Корабокрушенците.

ВТОРИЯТ. Така де, корабокрушенците. Кажете какво да правим?

ПЪРВИЯТ. Защо пък аз?

ВТОРИЯТ. Чел си повече книги – повече знаеш. Да се измисли нещо.

ПЪРВИЯТ. На мен ми е добре и нямам желание да правя нещо. Ако искате, правете ВИЕ.

ВТОРИЯТ. Какво?
ПЪРВИЯТ. Огънят трябва винаги да гори.
ВТОРИЯТ. Той си гори.
ПЪРВИЯТ. Можете да закачите ризата си на един прът. Това е знак, че на острова има корабкрушенци.
ВТОРИЯТ. Видя ли? Това е друг въпрос.
ПЪРВИЯТ. Остава само да пожертвувате ризата си.
ВТОРИЯТ. Защо моята?
ПЪРВИЯТ. Защото само вие искате да се спасите.
ВТОРИЯТ /сепва се/. Тая няма да я бъде! Тук сме колектив... Използваш моя огън, пък опре ли до ризата – не.
ПЪРВИЯТ. Добре де, ще дам и моята
ВТОРИЯТ. И хоро ще играеш. Ами ако си взема огъня обратно?
ПЪРВИЯТ. Не разбирам... Как да си го вземете?
ВТОРИЯТ. Запалката е моя – значи и огънят е мой... Моя ли е запалката?... Ако не беше запалката...
ВЪРВИШ. По дяволите и огъня ви!... Мога да си създам свой, собствен огън?
ВТОРИЯТ. /учудено/. Как?
ПЪРВИЯТ. Чрез триене... Като туземците.
ВТОРИЯТ. Човече, не ме подигравай, че... наистина ще си грабна огъня!...
ПЪРВИЯТ. Човече...
ВТОРИЯТ. Да те видя как ще получиш огън чрез триене.. На мен ще ги разправа!... Ще трие и ще получи огън!... Трици ще получиш със триене!
ПЪРВИЯТ. О, санта симплицитас!...
ВТОРИЯТ /бързо/. Сега какво каза?... Край!... Кажете какво каза?
ПЪРВИЯТ. Преведете си го.
ВТОРИЯТ. Такива не ми минават!... Марш от огъня ми!... Забранявам ти да употребяваш моя огън!
ПЪРВИЯТ /след пауза/. Добре... макар, че половината съчки съм събрал аз.
ВТОРИЯТ. Утре ще ти ги върна.
ПЪРВИЯТ /иронично/. Искам си моите.
ВТОРИЯТ. Ще ти ги върна угасени.
ПЪРВИЯТ. Боже господи!
ВТОРИЯТ. Не ми ги даде запалени, кали?
ПЪРВИЯТ /с ирония/. Добре... Върнете ми ги угасени.
Голяма пауза с музика. Затишие.
Шум от триене на дървета.
Прекъсване.
Отново триене.
ВТОРИЯТ /говори високо. Разговарят от разстояние./ Уморително ли е? /пауза в която се чува шумът от триенето/ Ще си намокриш гащите!
ПЪРВИЯТ /леко запъхтяно/. Непрекъснато ми говорите на ТИ. Не е ли малко невъзпитано?
ВТОРИЯТ. Ако е въпроса да се формализираме, ще ти говоря на Ви.
ПЪРВИЯТ. Но ще ви бъде трудно.

ВТОРИЯТ. Защо?
ПЪРВИЯТ. Защото е въпрос на възпитание.
ВТОРИЯТ. Може... Но аз си ям костенурката печена, пък ти, не знам дали ме разбираш.
ПЪРВИЯТ. И пак съм по-добре от вас!...
ВТОРИЯТ. Пет часа триете дърветата и нищо.
ПЪРВИЯТ. Да, ама задимя.
ВТОРИЯТ. Да, ама димът е едно нещо, а огънят съвсем друго.
ПЪРВИЯТ. Важното е, че мина първата фаза. Утре ще получи и пламък.
ВТОРИЯТ. Де да видим.
Далечен вик за помощ.
ПЪРВИЯТ. Чухте ли нещо?
ВТОРИЯТ. Май че да.
ПЪРВИЯТ. Някой не викаше ли за помощ?
ВТОРИЯТ. Може.
ПЪРВИЯТ. Чудна работа... Някой извика за помощ.
ВТОРИЯТ. Който е викал, трябва да викне втори път. Който иска помощ не може да викне само веднъж... Нали така? /смее се/
ПЪРВИЯТ. /рязко/. Тихо! /ослушва се/ Чухте ли?
Женски глас. Зове за помощ.
ПЪРВИЯТ. Жена!... Исква помощ.
ВТОРИЯТ. Брей!... Някаква женска наистина вика... Ама и нахална! Аз чакам мен да спасят, а не да спасявам.
ПЪРВИЯТ /трескаво/. Хайде! /затичва се/ Да огледаме морето! /гласът му се отдалечава/. Защо не идвате?
ВТОРИЯТ. Защо? Да не тръгна сега да спасявам.
ПЪРВИЯТ /връща се при него/. Да не сте луд?... Не виждате ли, че някой има нужда от нас?
ВТОРИЯТ. Чух. Не съм глух.
ПЪРВИЯТ. Тогава?
ВТОРИЯТ. Нито мога да плувам, нито имам настроение да спасявам някого, щом самия аз не съм спасен.
ПЪРВИЯТ /ядосано/. Вие сте...!
ВТОРИЯТ. Какво съм?
ПЪРВИЯТ. Най-малкото – идиот!
ВТОРИЯТ. Аз ли? /спуща се и го хваща за гърлото/
Боричкане.
ПЪРВИЯТ /запъхтяно/. Вие!... /блъска го/. Говедо такова! /диша запъхтяно/.
ВТОРИЯТ /диша запъхтяно/. Ще обиждаме!... Така ще живеем, а? С обиждане?... Ще се дърлим?...
Зов за помощ.
ПЪРВИЯТ. Тръгвам. А вие си гледайте огъня. /Отдалечава се/. И наистина сте говедо!... Взимам пояса ви!...
Шум на вълни. Зовът за помощ се носи по-силно и по-ясно.
ВТОРИЯТ /както плува/. Идвааам!... На към скалите... Почакайте там. Не виждате ли, че идвам?...

Шум от плуване.

ТЯ /уморено/. Нямам сили!...

ПЪРВИЯТ /както плува/. Потрайте. Ще ви спася... Добър ден!... Хванете се за рамото ми.

Музика.

Тя /задъхано/. Ох!...

ПЪРВИЯТ. И вие ли сте от "Санта Франческа"?

ТЯ. Страхувам се от акули... Защо няма акули?

ПЪРВИЯТ. Защото имате късмет... Хванете се за рамото ми!

Приглушен шум на море. Вече на на брега.

ПЪРВИЯТ. Както виждате – станахме трима... Погрейте се на огъня, но преди това поискайте разрешение от господин Хесапов.

ТЯ. Моля?

ПЪРВИЯТ. Огънят е негов... Трябва да се съблечете. Да ви съхнат дрехите. Тази единствената ви рокля ли е?

ТЯ. Всичко потъна. Покупките ми отидоха на дъното. /започва плач/.

ПЪРВИЯТ. Спокойно!

ТЯ. Нямах време да спася поне кадифето.

ПЪРВИЯТ. Не очаквах да има толкова българи на палубата... Вие по какъв случай?

ТЯ. АЗ СЪМ СЪПРУГА...

ПЪРВИЯТ. Аха!...

ТЯ. Сега какво ще правим?... Какъв е този остров?

ПЪРВИЯТ. Ако знаех, да съм ви казал.

ТЯ. Има ли храна, кафе?... Ще мога ли да телеграфирам на мъжа си?

ПЪРВИЯТ. Храна има, но се съмнявам за телеграфирането.

ТЯ. Пари имам.

ВТОРИЯТ. Ха! Виж я тая!

ПЪРВИЯТ. Госпожо, островът е ненаселен. Имаме само вода и храна. Всичко друго липсва... Иначе е красиво, екзотично. Изгревите и залезите са прекрасни!

ТЯ. Хубаво се наредих!... Защо ми са тези неща?

ВТОРИЯТ /ликуващо/. Кажете му на тоя.

ПЪРВИЯТ. Предположих, че ви интересуват... Вие сте млада. Тук ще прекараме може би повече, отколкото предполагате.

ТЯ. Например?

ПЪРВИЯТ. Знам ли?...

ТЯ. Два дни... Три дни?

ПЪРВИЯТ. Мисля че повече.

ТЯ /с ужас/. Пет дни?

ВТОРИЯТ. Ха!... Тая ще ме умори!

ПЪРВИЯТ /след паузата/. Може би... цял живот.

ТЯ /изпищява/.

Музика за по-дълъг преход.

Ефект: шум от триене на дървета.

ПЪРВИЯТ. /тананика си мелодията от "Един мъж и една жена". Трие в ритъм./

ТЯ. Да ви се намира някакво огледалце?

ПЪРВИЯТ. Ако знаех, че ще бъда с вас, дори в суматохата бих взел огледало... Препоръчвам ви някой от вировете.

ТЯ. Що за човек е този темерутин, който по цял ден стои край огъня?

ПЪРВИЯТ. Най-обикновен.

ТЯ. Голям чешит.

ПЪРВИЯТ. Човекът си пази огъня.

ТЯ. Що за егоизъм?

ПЪРВИЯТ. Тук сме двама мъже. Един от нас ще трябва да ви се хареса.

ТЯ. Аз съм омъжена. Ако ме уважавате, не бива да говорите така.

ПЪРВИЯТ. Да, но представете си, че останем до края на живота си.

ТЯ. Аз съм влюбена в съпруга си. А защо се мъчите с това търкане?

ПЪРВИЯТ /шеговито/. Без моят огън ще предпочетете Хесапов.

ТЯ. Уха!...

ПЪРВИЯТ. Аз съм по-млад, но Хесапов има огън.

ТЯ /през смях/. Ако искате да ви открадна една главня.

ПЪРВИЯТ. Играя честно.

ТЯ. Хесапов е глупак.

ПЪРВИЯТ. Защо?

ТЯ. Ако ви даде огън, ще получи спокойствие. Сега не смее да мръдне, нощем не спи от страх че ще го оберете.

ПЪРВИЯТ. Кеф!

ТЯ. Къде е вирът, в който мога да се огледам?

ПЪРВИЯТ. На сто метра. При папагалите...

ТЯ. ЧАО!

ПЪРВИЯТ. Приятно оглеждане.

ВТОРИЯТ /след настъпилата пауза, отдалеч/. Какво си гугукате?

ПЪРВИЯТ. Всичко, каквото могат да си кажат двама млади, красиви хора.

ВТОРИЯТ. Много е тънка. Аз съм по дебелилите... Защо ти е такава кльошчава?

ПЪРВИЯТ. Ще напълнее.

ВТОРИЯТ. Да, ама как?

ПЪРВИЯТ. Който яде сурова храна – пълнее.

ВТОРИЯТ. Пак намери какво да кажеш!

Първият продължава да трие и да тананика.

Музика за преход.

ЕФЕКТ: Шум, който може да произтече от построяването на колиба с подръчни средства, без помощта на инструменти.

ТЯ. Кога ще почват вашата?

ПЪРВИЯТ. Когато завърши вашата. Подайте онова дърво.

ТЯ. Не сте много учтив... Заповядайте.

ПЪРВИЯТ. Мерси... Когато работя не мога да бъда учтив.

ТЯ. Добра колиба стана. С какво ще я покриете?

ПЪРВИЯТ. С палмови листа.

ТЯ. Вашата съща ли ще бъде?

ПЪРВИЯТ. Нямам нужда от колиба. Обичам да спя под небето.

ТЯ. И вие сте чешит... Ами ако завали?

ПЪРВИЯТ. Ще ви почукам. Не вярвам да ме изгоните.

ТЯ. Затова ли правите само една колиба?

ПЪРВИЯТ. Глупости!

ТЯ. Влезете ли в моята колиба, моментално ще изляза.

ПЪРВИЯТ. Бъдете спокойна. Хесапов ще ви приюти.

ТЯ. Не ми говорете за този... не мога да намеря думата.

ПЪРВИЯТ /със смях/. Прометей!

Музика за преход.

Нощ. Далечният приглушен шум на океана.

ТЯ. Спите ли?

ПЪРВИЯТ. Наблюдавам звездите...

ТЯ. Не ви ли е хладно?

ПЪРВИЯТ. Не!

ТЯ. Друго е да спиш под покрив. Дължа ви благодарности.

ПЪРВИЯТ. Няма защо.

ТЯ. Но съвестта ме гризе. Подарихте ми този дом, а спите на открито.

ПЪРВИЯТ. Дръжте се прилично.

ТЯ /след пауза/. Какво?

ПЪРВИЯТ. Няма да стъпя в колибата ви.

ТЯ. Не съм ви молила...

ПЪРВИЯТ. И с вас човек не може да се пошегува!

ТЯ. Простак!...

ПЪРВИЯТ /след настъпилата пауза/. Южният кръст не е нещо особено.

ТЯ /с лека тревога, след пауза/. Какво е то?

ПЪРВИЯТ. Прочуто съзвездие. Вижда се само в южното полукълбо... Лека
нощ!...

Музика за преход.

На другия ден.

Чукане върху камък.

ТЯ. Защо чукате?

ПЪРВИЯТ. Работя.

ТЯ. Какво ще правите от този камък?

ПЪРВИЯТ. Човешка фигура. Сечивата ми са примитивни, но и фигурата ще
стане примитивна.

ТЯ. Това ли наричате работа?

ПЪРВИЯТ. Ами, да.

ТЯ. Не го ли наричате творчество?

ПЪРВИЯТ. За другите е творчество. За нас е само труд.

ТЯ. С това ли ще се занимавате?

ПЪРВИЯТ. Сутрин ще дялам камъни, а следобед ще получавам огън... В София се оплаквах, че нямам време да работя. Тук пък имам... В онова листо съм ви оставил яйца от костенурка за закуска.

ТЯ. Костенурките ни станаха основна храна.

ПЪРВИЯТ. В неделя ще убия заек.

ТЯ. И отново ще го ядем суров.

ПЪРВИЯТ. Няма нищо по-добро от суровото месо,

ТЯ. А линията ми.

ПЪРВИЯТ. Каквато и да бъде, ще ви понесем. Вие сте единствената на острова.

ТЯ. Няма ли кокосови орехи?

ПЪРВИЯТ. Има. По дърветата.

ТЯ. Кога ще ми наберете?

ПЪРВИЯТ. Вие ще си наберете. Ще донесете малко и на мен. Трябва да свиквате. Ще ми осигурявате закуската. Не виждате ли, че работя?

ТЯ. Да се катеря като маймуна по дърветата?

ПЪРВИЯТ. Брулете ги с камъни.

ТЯ. А вие да си правите кефа?

ПЪРВИЯТ /поглежда я строго/. Това не е кеф, а мъка.

ТЯ. Аз пък мислех, че е изкуство.

ПЪРВИЯТ. Все едно.

Музика за преход.

Триене на дървета.

ТЯ. Ръцете ми капнаха!

ПЪРВИЯТ. Ще свикнете.

ТЯ. Не мога да получа дори дим.

ПЪРВИЯТ. Първо да ви заякнат мускулите.

ТЯ /иронично/. Не съм мечтала за мускули.

ПЪРВИЯТ. Тук те са нещо като първа необходимост.

ТЯ. /въздъхва/. Довечера ще имам мускулна треска... Тенът ми добър ли е?

ПЪРВИЯТ. На тен наддадохте добре, но защо ли ви е?... Няма на кого да се харесвате.

ТЯ. Мъжът ми ме чака.

ПЪРВИЯТ. Ще има да почака.

Музика за преход.

Прибой.

ТЯ. Добре, но как да го държа?

ПЪРВИЯТ. За щипките.

ТЯ. Страх ме е. Защо не ги откъснете?

ПЪРВИЯТ. Те са най-вкусните. Вътре са пълни със сок и месо, което прилича на хайвер.

ТЯ. По-рано умирах за раци.

ПЪРВИЯТ. Тук ще ядете цял живот.

ТЯ. Точно туй не ми харесва... Така ли да го държа?

ПЪРВИЯТ. Точно така. Мисля, че един ще е достатъчен.
ТЯ. Хесапов изяжда по три за закуска.
ПЪРВИЯТ. Той може да си позволи този лукс... Виждате ли луната?
ТЯ. Защо е толкова голяма?
ПЪРВИЯТ. Защото излиза от океана. Морето снася по-малки луни.
ТЯ. Защо не говорите като хората?
ПЪРВИЯТ. Тръгваме ли?
ТЯ. Да си изплакна краката...
Съответен шум.
ТЯ. Каква е тази светлина?
ПЪРВИЯТ. Планктон.
ТЯ. Да тръгваме... По същия път ли?
ПЪРВИЯТ. Да.
ТЯ. Какво е това планктон?
ПЪРВИЯТ. Нещо много дребно. Незабележимо с просто око.
ТЯ. Будалките ли ме?
ПЪРВИЯТ. Отговарям на въпроса ви.
ТЯ. Хесапов започна втора колиба.
ПЪРВИЯТ. Видях.
ТЯ. Защо му е?
ПЪРВИЯТ. Може би се надява на нещо.
ТЯ. Пак не ви разбрах.
ПЪРВИЯТ. Това, което не разбрахте, а го помислихте, е точно това, което искахте да знаете.
ТЯ. Какво си въобразява този простак?
ПЪРВИЯТ. Не знам... Колибите му са обширни и удобни.
ТЯ. Човекът не е като вас. Докато вие си губите времето със скулптори, той строи.
ПЪРВИЯТ. Казва се скулптури.
ТЯ. Ако ме поправяте често, ще науча тази дума.
ПЪРВИЯТ. Ще ви поправям.
ТЯ. Вчера го видях да седи нещо.
ПЪРВИЯТ. Намерил е див чесън. Потриваше ръце и викаше, че като си седи чесън, все едно че се намира във вилата си в Бояна.
ТЯ. Остава да ни завони на чесън.
ПЪРВИЯТ. Защо? Нямаме нищо общо с него.
ТЯ. Оттук ли?
ПЪРВИЯТ. По пътеката.
ТЯ. Защо поставяте камъните все на тази поляна?
ПЪРВИЯТ. Не са камъни, а скулптури.
ТЯ. Е да, де...
ПЪРВИЯТ. Ще си направя нещо като свой музей.
ТЯ. Музей? За кого?
ПЪРВИЯТ. За себе си.
Музика за преход.

ТЯ. Хесапов строи трета колиба. Май че ще свърже всички колиби с веранда.

ПЪРВИЯТ. Този глупак ме изумява с литературната си палавост.

ТЯ. Насади е и пет лехи с чесън.

ПЪРВИЯТ. Няма да се учудя, ако измисли отнякъде и касис.

ТЯ. Умирам за касис.

ПЪРВИЯТ. Личи си, че принадлежите към касисовата категория.

ТЯ. Това пък какво беше?

ПЪРВИЯТ. Изречение.

ТЯ. Ако искате да знаете, всички садят касис

ПЪРВИЯТ. Боя. Някои от дърветата имат цветни сокове.

ТЯ. Защо са ви бои?

ПЪРВИЯТ. Ще рисувам по всички гладки камъни.

ТЯ. Както виждам, няма да ви остане време да ме ухажвате.

ПЪРВИЯТ. Когато му дойде времето ще намеря време.

ТЯ /раздразнено/. Никой не ме е обиждал така. /злобно/ Както виждате, дните летят, ще минат и години, а аз няма да се предам. Имам си съпруг.

ПЪРВИЯТ. Тогава, ще ми донесете един кокосов орех.

ТЯ. Бавно, но сигурно ме превръщате в слугиня.

ПЪРВИЯТ. Ами като не ставате за друго...

Музика за преход.

Вторият щастливо си работи нещо край огъня и си тананика нещо от градския фолклор.

ТЯ /приближава се/. Господин Хесапов.

ВТОРИЯТ. /прекъсва песента/. О, момиче, как си?

ТЯ. Здравейте.

ВТОРИЯТ. Здраве желаем!

ТЯ. Може ли да ми опечете този рак?

ВТОРИЯТ. Може, разбира се. Заповядай», седни на пънчето. /съзаклятнически/ ОНЯ знае ли, че си тук?

ТЯ. А, той си гледа камъните и картините. Работи на другия край на острова...

ВТОРИЯТ. Чувствувай се у дома.си.

ТЯ. Защо белите заека?

ВТОРИЯТ. Не го беля, ами го дера... Белят се картофи, а зайците се дерат. Ех, ако имах нож, но карай да върви!... Имаш късмет. Ще изядеш една заешка плешка.

ТЯ. Умирам за нещо печено.

ВТОРИЯТ. Оня варварин ги яде сурови, нали?

ТЯ. Така си ги ядем.

ВТОРИЯТ. Той е луд, ще знаеш... Докъде стигна с огъня?

ТЯ. Все още на първата фаза...

ВТОРИЯТ. Сега да бутна тая плешка в жарта!... Охаа!... На първата фаза, казваш, добре, добре... Той е луд, да знаеш. Какво току рисува и дяла камъни? По цели дни.

ТЯ. Чувствал необходимост.

ВТОРИЯТ. Да му умра на необходимостта... Той е луд, ще знаеш!...Ти как си, как живееш?

ТЯ. Правя мускули. Трия сухи дървета и чакам пламъка.

ВТОРИЯТ. Брей, майка му стара!... Луд човек!... Един момент, да наскубя малко чесън!... /отдалеч/ Знаеш ли, че намерих нещо като касис? Насадих една леха и де да видим. /отблизо/. ...Май че се опече. Хубава плешка съм ти избрал. Лява. До сърцето!... Ха-ха-ха!... За десерт съм подквасил кокосово мляко... Полека, да не си изгориш пръстите!... Ха, така! Оближи ги сладко-сладко!... Добре ли е?

ТЯ /яде/. Чудесно!... Огънят е благословено нещо.

ВТОРИЯТ /мляска/. А, огънят е като колата!

ТЯ. Какво?

ВТОРИЯТ. Почти същото удоволствие... яж, моме!... Оня ще те умори от глад.

ТЯ. Какви са тия бели камъни?

ВТОРИЯТ /с удоволствие/. Познай, де.

ТЯ. Не мога.

ВТОРИЯТ. Фаянсови плочки за тоалета, с извинение, понеже се храним.

ТЯ. Вярно, че наподобяват.

ВТОРИЯТ. Наподобяват, я!... Умирам за фаянс... Където отидеш да има все фаянс... Много фаянс!... Да бъде културно...

ТЯ. Днеска дълбахте земята. Какво правихте?

ВТОРИЯТ. Хладилник... Ще слеза дълбоко, на хладно и ще си държа продуктите в него... И там ще сложа фаянс... Навсякъде фаянс... /яде/ Още?

ТЯ. С удоволствие, но първо да изям това.

ВТОРИЯТ. Хапки си, хапни си... Оня няма да те нахрани.

ТЯ. Не го наричайте ОНЯ.

ПЪРВИЯТ. Я па тая!... Той е луд,ма!... Къде си видяла ти човек по цели дни да трие съчки... Да пламнели, казва... И драска ли драска по камъните. Дълбае ги, на хора ги прави... Той да се благодари, че няма кой да го спре. Окепазва острова... /съзаклятнически/ Как е, а?

ТЯ. Кое?

ВТОРИЯТ. Закача ли те?

ТЯ. Как да ме закача?

ВТОРИЯТ. Налита ли?

ТЯ. Моля ви се, аз съм омъжена.

ВТОРИЯТ. Така те искам!... Да не мисли, че като сме на остров... Ти си морална жена... Набивай чесън, набивай!... Чесънът лекува и дава сили.

ТЯ /изведнъж/. Майчице!...

ВТОРИЯТ. Какво, какво ти стана?

ТЯ. Ще ме познае!...

ВТОРИЯТ. Какво ще ти познае?

ТЯ. Че съм идвала... По миризмата!

ВТОРИЯТ. Спокойно!... Ще хапнеш малко джоджен.

ТЯ. Откъде?

ВТОРИЯТ. Напълних една леха и от него...

Музика за преход.

Шум от триене.

ПЪРВИЯТ. Добър вечер.

ТЯ. Добър вечер.

ПЪРВИЯТ. И днес ли нямаме пламък?

ТЯ. Уви!

ПЪРВИЯТ. Но вече без мускулна треска, нали?

ТЯ. Тренирах се.

ПЪРВИЯТ. Трудно нещо е добиването на огън. Диваците използват специално дърво и въртят между дланите вретено, втикнато в друго дърво. Утре ще опитаме така.

ТЯ /многозначително, но все пак – кротко/. Ако е нужно да стана и дивачка!... Както кажете.

ПЪРВИЯТ. Виж ти, говорите необичайно кротко... Днес открих огромна гладка скала и започнах първия си фриз... Интересни бои. Поставиш ли ги, не мъвдат. Само че съхнат бързо, но ще им измисля някаква допълнителна смес. Да ви кажа правата, от няколко дни се чувствавам най-щастливия човек на земята. Рисувам, моделирам, рисувам!... Едва сега разбрах как се е чувствувал Гоген... /след пауза/ Няма ли да питате кой е Гоген?

ТЯ. Знам че е художник.

ПЪРВИЯТ. Мирише ми на нещо.

ТЯ. Моля?

ПЪРВИЯТ. На нещо особено. Дъхнете ми. /звук ефект/ Не навътре, навън!...

ТЯ. Това беше навън!

ПЪРВИЯТ. Навътре беше!... Я, отново!... /звук ефект/ Миришете на нещо особено, не мога да определя.

ТЯ. А, да... Хапнах си малко див джоджен... Витамини!...

ПЪРВИЯТ. Неприятна миризма... Какво ще вечеряме?

ТЯ. Раци.

ПЪРВИЯТ. Дайте раци! /яде/ Вкусни раци!... Утре ще убия заек... /яде/ Защо не ядете?

ТЯ. Нещо не съм добре...

ПЪРВИЯТ. Къде?

ТЯ. Стомаха.

ПЪРВИЯТ. Легнете си!... Аз ще се нахраня, ще погледам звездите и ще обмисля една тема... Работя като луд!... И ми върви, дявол да го вземе... Чувствам се силен и полезен...

ТЯ. За кого?

ПЪРВИЯТ. Де да знам... За природата.

ТЯ. Тия творби, дето ги творите, ще учудват само животните на острова. Гущерите лазят по тях.

ПЪРВИЯТ. Ще лазят, ще лазят, но после ще започнат да се вглеждат... Намерих висок, удобен за рисуване камък... Извисен към небето. Ще нарисувам спираловидна стълба от човешки тела. Най-отдолу ще бъдат хора-маймуни, а най-

отгоре волният, устремен към звездите човек... Между тях – всички човешки нюанси, включително господин Хесапов.

ТЯ. Не минава ден, без да се заядете с този човек.

ПЪРВИЯТ. Той се ражда, за да ни занимава.

ТЯ. Като него са хиляди.

ПЪРВИЯТ. Там е работата. А още по-лошото е, че и те се заяждат с нас.

ТЯ. Вместо да построите втора колиба, да си създадете по-човешки условия за живот...

ПЪРВИЯТ. /стреснато/. Какво?

ТЯ. Нищо... Човекът си иска удобствата.

ПЪРВИЯТ. На мен ми е добре под звездите. Ако ви трябва допълнителни удобства, ще отделя време...

ТЯ. Говоря изобщо...

ПЪРВИЯТ. Хесапов, гледам, нещо дълбае земята... Нещо... кой знае какво?

ТЯ. Не съм забелязала... Лека нощ!

ПЪРВИЯТ. Да имате нужда от нещо?

ТЯ. Оставете пред входа две черупки вода.

Музика за преход.

ТЯ. Добър ден, господин Хесапов!

ВТОРИЯТ. Моме, заповядай и седни...

ТЯ. Благодаря... Ооо, пейчица!... Идеално. Ах, че хубава масичка сте сглобили!...

ВТОРИЯТ. Като за гости, моме.

ТЯ. Какво варите?

ВТОРИЯТ. Ракия.

ТЯ. Боже мой!... Нима е възможно?

ВТОРИЯТ. Защо не?... Взимаш една черупка от костенурка, слагаш пет литра вода, поставяш около пет килограма вкиснати хлебни плодове и готово... Как е оня?

ТЯ. На първата фаза... Сега въртим.

ВТОРИЯТ. Какво въртите?

ТЯ. Доскоро триехме, а сега въртим едно вретено.

ВТОРИЯТ. Карай да върви!... Този твой човек е луд, ти казвам!...

ТЯ. Ще опитаме ли?

ВТОРИЯТ. Ей сега. Да махна огъня и да изстине ракията.

ТЯ. Завиждам ви на удобствата... Туриш огъня – има огън, махнеш огъня – няма огън...

ВТОРИЯТ. Удобствата са практично нещо... Така е.... Докато изстине ракията, да хвърлиш един поглед на облицования хладилник?

ТЯ. С удоволствие.

ВТОРИЯТ. Мини оттук... Ей, моме, нещо си напълняла и започваш да ми хващаш окото.

ТЯ. За комплимент ли да го взема?

ВТОРИЯТ. Както искаш го вземи... Извинявай!

ТЯ. Моля, моля...

ВТОРИЯТ. И ти женена, и аз женен, а? /смее се/.

ТЯ. Наистина.

ВТОРИЯТ. Дватама женени, а?... От една черга хора сме.

ТЯ. Точно така.

ВТОРИЯТ. И, дете се казва, няма да му връзваме кусур.

ТЯ. В какъв смисъл?

ВТОРИЯТ! А бе, то, като му доде времето, няма да му търсим смисъла.

ТЯ. И вие ли, господин Хесапов?

ВТОРИЯТ. И аз, моме... Те това е хладилника.

ТЯ. Ауу!... Наистина облицован.

ВТОРИЯТ. Всичко ще облицовам аз, ще видиш... Ще направя рай.

ТЯ. Да се върнем при ракията.

ВТОРИЯТ. Както кажеш... Виждаш, каквото кажеш ти, това става.

Музика за преход.

ТЯ /пее/.

ПЪРВИЯТ /връща се/. Какво чувам? Песен?...

ТЯ. Пее ми се.

ПЪРВИЯТ. Огъня как е?

ТЯ. Кое?

ПЪРВИЯТ. Нищо, нали?

ТЯ /личи си, че е фиркана/. Вие... сега ли дойдохте... или сссте отдавна?

ПЪРВИЯТ. Току що пристигам.

ТЯ. Изглежда... Понеже ви нямаше.

ПЪРВИЯТ. Нямаше ме, разбира се... Рисувах си.

ТЯ. Щото, не ви забелязах край мен. Гледам, гледам – няма ви. И наистина ви е нямало.

ПЪРВИЯТ. Какво става с вас?

ТЯ. Нямате си представа колко много ви е нямало. Обръщам се – няма , ви.

ПЪРВИЯТ /весело/. Днес ми харесват... Има нещо идиотско в държането ви. Не приличате на оная...

ТЯ. И чак сега разбрах, че ви е нямало. Още като видях да се връщате и разбрах, че целия следобед ви е нямало. Викам си...

ПЪРВИЯТ. А пък аз викам да седнете, понеже се олюлювате и като седнете, да ми дъхнете.

ТЯ /дъхва му силно и шумно/.

ПЪРВИЯТ. Ракия!... Какво става тук?

ТЯ. /весело/. Островът е пълен с ракия. Където се обърнеш – все ракия, само че трябва да се сетиш, да я откриеш, понеже я няма навсякъде.

ПЪРВИЯТ. Другарят Хесапов вече произвежда и ракия?

ТЯ. А островът си е пълен до козирката с ракия...

ПЪРВИЯТ. Вижте какво, миличка... Аз пък съм пълен с принципи. До козирката. Тук сме двама мъже и една жена.

ТЯ. Говорите за мен?

ПЪРВИЯТ. Слушайте какво ще ви кажа... Вие сте свободен човек и можете да избирате. Или мен или него. Ако ще живеете при мен, ще живеете без компромиси. Ако ще живеете при него, живеете си при него и да не се виждаме.

ТЯ. При този престап?

ПЪРВИЯТ. Казах каквото имах да казвам!

ТЯ /весело/. Вие ревнувате.

ПЪРВИЯТ. От него?... Боже мой!

ТЯ. Сам не знаете колко плътно ревнувате.

ПЪРВИЯТ. Казах ви го кратко и ясно. Или той или аз... Лека нощ!

ТЯ. Чао! /Продължава да си пее/

Музика за преход.

ВТОРИЯТ. /пее/. Там-та-рам Дилайлааа. Там-та-рам Дилайлааааа... Там-та-рам Дилайлаа. Там-та-рам Дилайлаа. Добър ден, моме. Как мина снощи? Усети ли те?

ТЯ. Изглежда... Не си спомням.

ВТОРИЯТ. Беше доста фиркана, да ти кажа правата. Нещо особено?

ТЯ. Май че имаше нещо, но какво... не мога да си спомня...

ВТОРИЯТ. Бой нямаше, така ли?

ТЯ. Моля ви се. Той е интелигентен човек.

ВТОРИЯТ. А бе в тая работа няма интелигентни и неинтелигентни. Бием на общо основание.

ТЯ. Не се е родил този, който ще вдигне ръка срещу мен.

ВТОРИЯТ. А аз бих вдигнал ръка, ама не за бой... /смее се гръмко/.

ТЯ. Какво правите днес?

ВТОРИЯТ. Каче!... От това дърво ще направя каче... За туршия.

ТЯ. За какво ви е туршия? Тук нямало зима.

ВТОРИЯТ. Има-няма, не мога без туршия... Човек трябва да си има всичко. Де да знаеш... Представи си, че удари някоя тропическа зима!... Кой ми гарантира на мен, че няма зима. Може ли без зима?... Седни. Тия заешки кожи ги събирам за теб. Ще ти ушия палто.

ТЯ. Палто не ми трябва, но един панталон – всякак.

ВТОРИЯТ. Панталонки ще ти направя!... Ще ти взема мярка и ще ти направя... Момент, да премеря с педя... /плясък/ Какво беше това?

ТЯ. Плесник!

ВТОРИЯТ. Защо?

ТЯ. Защото сте мръсник!... Мръсниците все взимат мярка и все с пипане!... Затова уважавам ОНЯ, разбрахте ли?... Той е джентълмен!... Ще му кажа всичко. Ще го накарам да ви пребие! /гласът ѝ се отдалечава/

ВТОРИЯТ. Чакай!... Моме, чакай!... /задъханият му глас след бягането да я настигне/ Спри, ти казвам!

ТЯ /задъхано/. Какво има?

ВТОРИЯТ. Не му казвай!

ТЯ. Ще му кажа.

ВТОРИЯТ. Извинявай!... Станалото – станало... Изкуших се, понеже съм мъж... Не му казвай.

ТЯ. Ще му кажа.
ВТОРИЯТ. Ела да ти направя един подарък.
ТЯ. Не ви искам подаръка!
ВТОРИЯТ. Ела, де. Не знаеш какво ще ти подаря.
ТЯ /подчертано/. Не искам!
ВТОРИЯТ. Ще ти подаря огън, ма, будала!... Ще ти дам една главня.
ТЯ /след пауза/. Така ли?... Вижте какво, знам на кои жени се правят такива скъпи подаръци... Махайте се!...
ВТОРИЯТ /вика/. Има грешка, има и прошка!... Ела, ти казвам!...
ТЯ /остро/. Вие сте жалък!...
Музика за преход.

ПЪРВИЯТ /радостно/. Какво виждам!...Най-после!... Как го постигнахте?
ТЯ. Чрез триене...
ПЪРВИЯТ. Вие сте богиня!... Когато ми позволите да ви целувам, ще ви целуна три пъти в повече, заради този хубав огън!... Богиня!... Сега остава да го поддържа и да пламти!... Да пламти!... Да се пукне от яд Хесапов! Ще печем, ще печем. Ще ядем само печено, защото няма по-хубаво нещо от печеното!... Печени зайци, печени антилопи, печени костенурки и раци, печени миди и стриди, печени... кокосови орехи!... /леко изтрезнява/ И как го постигнахте, казвате?
ТЯ. По обикновения начин.
ПЪРВИЯТ. Чрез триене?
ТЯ. Днес се амбицирах.
ПЪРВИЯТ. Така ви искам!... Да ми помагате! Защото ме е обхванала такава творческа треска, каквато не съм чувствувал никога в живота си!... Ще ви амбицирам и за изкуството!... При това, открих такава глина, да ти чезне акъла!... Знаех си аз – щом е възможно за туземците, защо да не е възможно за нас!... /вика/ Хесапов!... Хесапов!

ВТОРИЯТ /Отдалеч/. Какво?
ПЪРВИЯТ. Видяхте ли какво става?... Вторатата фазаа!... Свърши превъзходството ви. Вече не можете да заплашвате от позиция на силата!... Мълчите, а?... Мълчете си там, в дупката! Правете си къщи и вили, хладилници и ракии!... Ръбайте чесън, овонете се целия!... С този огън ще направя най-хубавите си рисунки върху дърво!... /още едно изтрезняване/ И все пак, трудно се получава огън.

ТЯ. Както виждате – получих го.
ПЪРВИЯТ. /замислено/. Дявол да го вземе, вие наистина получихте огън... Значи е възможно. Пътешествениците не лъжат... Романите не лъжат... Изглежда, че наистина отразяват живота... Чрез триене, казвате, а?
ТЯ. Ами...да!
ПЪРВИЯТ. Първо – дим... После – огън?
ТЯ. Точно така.
ПЪРВИЯТ. Няма как... богиня сте!... Богинята на огъня!... /високо/ Хесапов, как се казваше богинята на огъня?
ВТОРИЯТ /отдалеч/. Глей си работата!
Музика за преход.

ПЪРВИЯТ. Още, още!... Десет рака хвърлете! Да се натъпчем с печени раци. Вземете!... Внимавайте, горещи са!... Виджте как се яде печен рак... вдигащ го над главата си и изцеждаш сока в устата... /изтрезняване/. Невероятно!...

ТЯ. Кое?

ПЪРВИЯТ. Това за огъня. Навсякъде е казано, че цивилизования човек почти не може да запали огън по туземски.

ТЯ. Така ли да го отворя?

ПЪРВИЯТ. Така ще изтече сока... /изтрезняване/. И как, тъкмо вие?... О, да – вие не сте цивилизована!

ТЯ. Отново ли почват?

ПЪРВИЯТ. Извинете!... Дойде на виц... Тази вечер ще се шегувам. Щастлив съм... /изтрезняване/ Все си мисля за туземците... Ето, че може!... Вие го доказахте!... /изтрезняване/ Туземците не ми излизат от главата... Слушайте !...

ПАУЗА:

ТЯ. Какво има?... Защо хвърлихте рака?

ПЪРВИЯТ /злобно/. Слушайте!...

ТЯ. Пак ли ви стана нещо?

ПЪРВИЯТ. Туземците...

ТЯ. Стига с тези туземци!

ПЪРВИЯТ. Туземците палят огън на три фази.

ТЯ. Моля?

ПЪРВИЯТ. Дим, въглен и пламък. А вие от дима – направо на пламъка. Едната фаза ви липсва.

ТЯ. Не знам... Изведнъж пламна.

ПЪРВИЯТ. Не може изведнъж. Без прахан не може. Въгленчето на праханта се духа с уста и се поднася суха трева, за пламък... Средната ви фаза липсва... /Ядосано/. Откъде взехте огъня?

ТЯ /неубедително/. Мисля, че се изразих добре.

ПЪРВИЯТ. Кой ви даде огъня?

ТЯ. Кой може? Виждате ли някой, който...

ПЪРВИЯТ /рязко/. Виждам!

ТЯ. Защо не се успокоите?

ПЪРВИЯТ. Хесапов ви даде огъня... /Мълчание/. Той ли го даде? /Мълчание/. Питам, той ли?

ТЯ. Е? Какво от това?

ПЪРВИЯТ. Нищо!... Защо ви го даде?

ТЯ. Сметна за необходимо.

ПЪРВИЯТ. Необходимо?... Знаете ли как се подаряват такива ценни неща?

ТЯ. Не говорете глупости!

ПЪРВИЯТ. В цивилизованата действителност се подаряват коженипалта, колиета, коли, а тук...

ТЯ. Какво тук?

ПЪРВИЯТ. Е, тук, естествено, ОГЪН... Малката, знаете ли какво значи на една жена да ѝ подарят огън?

ТЯ. Какво значи?

ПЪРВИЯТ. Това значи, че тази жена е направила нещо извънредно. Че тази жена е... Мопасан го е казал, не аз!...

ТЯ. Простак!... Пред дама такива думи!..

ПЪРВИЯТ /вяло/. Дама със спатии!

ТЯ. Безобразник!... Как може?... /объркано/ Вие мислите, че може... с ОНЯ дебелак?

ПЪРВИЯТ. Ето, вижте огъня и си отговорете сама.

ТЯ. Презирам ви!

ПЪРВИЯТ. Аз ви презирам, мадам! /скача върху огъня/ Аз!... Аз!... На ти огън!... На ти пламък... /рита/ Пънове!... За малко щях да ям печен рак!... От неговия огън!... Ааа! /разбеснява се/ Дурако, виж какво правя с огъня ти!... Прометеей, да не кажеш после... Ха!... Аа! /диша тежко, запъхтяно/ Остана ли нещо?... Искра да не остане!

ТЯ /тъжно/. Вече няма и помен.

ПЪРВИЯТ. /задъхано/. Какво чакате?

ТЯ. Какво да чакам?

ПЪРВИЯТ. Вървете при него... Аз съм глупав, безкомпромисен. Наивник!... Дялам камъни!...

ТЯ. Оставам при вас.

ПЪРВИЯТ. Не ви искам опетнена.

ТЯ. Хулиган.

ПЪРВИЯТ. Защо не тръгвате?

ТЯ /рязко/. Оставам тук!... Лека нощ!

Музика за преход.

/На 5-6 мили от острова/

КАПИТАНЪТ. Стоп машини!

ДЕЖУРНИЯТ. Стоп машини!

КАПИТАНЪТ. Какъв е този остров?

ДЕЖУРНИЯТ. Тананука, господин капитан.

КАПИТАНЪТ. Къде е бинокълът?

ДЕЖУРНИЯТ. Заповядайте, господин капитан.

КАПИТАНЪТ. Помощник, вземете бинокъла.

ДЕЖУРНИЯТ. Взех и наблюдавам, господин капитан.

КАПИТАНЪТ. Това е Тананука, нали?

ДЕЖУРНИЯТ. Точно така, господин капитан... Дължината му е около една миля... Буйна растителност. Доколкото знам не е населен, а виждам два стълба дим.

КАПИТАНЪТ. Чудна работа... Приближете се към рифа!

Музика за преход.

КАПИТАНЪТ. Стоп машини!

ДЕЖУРНИЯТ. Стоп машини!

КАПИТАНЪТ. Дълбочина?

ДЕЖУРНИЯТ. Достатъчна.

КАПИТАНЪТ Боже мой, Милс, това са бели хора! Мъж, жена и четири деца.

ДЕЖУРНИЯТ. Жената държи петото в ръце.

КАПИТАНЪТ. Бебе!... А она там?

ДЕЖУРНИЯТ. Още един мъж!... Настрани от групата още един мъж!... Повече хора не се виждат.

КАПИТАНЪТ. Дайте сигнал! Спуснете лодка! Лично аз ще слеза на острова.

Ефект от корабна сирена.

Продължителна музика за преход.

ДИКТОР. Из личния дневник на капитан Джонатан Клифърд, капитан на бостонския търговски кораб "Блу скай";

ВТОРИ ДИКТОР /чете дневника/. Излязохме на тясна пясъчна ивица. Посрещнаха ни мъж и жена, придружени от пет деца.

Встрани от групата, сякаш нямаше нищо общо с тях, ни приветства друг мъж. Мъжете бяха с дълги бради, а жената и децата с дълги коси. Всички се отличаваха със своето леко облекло – парче заешка кожа около кръста, жената съответно и около бюста. Впрочем жената беше доста красива и веднага ни запита имаме ли истинско огледало. Самотният мъж, който стоеше встрани от групата, пожела да го осведомим за събитията от последните пет години, като между другото запита дали Пикасо е още жив.

ПЪРВИ ДИКТОР: Коментар на капитана: – Според мен, ако съдя по фактите, историята станала на остров Тананука, е забулена в загадка. Спасените от мен осем души отначало са били само трима, претърпели корабкрушение на кораба Сан Франческа преди шест години поради експлозия в машинното отделение. Тримата се запознали на острова. По-нататъшното развитие на историята, поне за мен, е загадка.

1. Островът е бил разделен на две части.

2. По-младият мъж се е отделил доброволно, като е станал отшелник от отшелниците и се е отдал на изкуството си. Неговата част от острова е изпълнена с вдъхновени произведения. Видях чудесни дърворезби, дървени и каменни статуи, цветни рисунки върху изгладени каменни плочи. С течение на времето той си е изработил сечива и бои от заобикалящата го органична и неорганична природа. Всяка дъска, всеки предмет, черупка или корен, изхвърлени на острова, са били вградени в общия ансамбъл - от чешмичката, до колибата. Според мен тази половина на острова представлява един уникален музей.

3. Във втората половина на острова новобрачната двойка е осяяла терена с десетки жилищни помещения. На много места живописните палмови горички са изсечени. С изгладени камъни брачната двойка се е помъчила да наподобява фаянсови плочки, към които е проявила слабост.

4. Най-голямата загадка! Необяснимо защо дамата е избрала за свой партньор не младия човек, който превърнал острова в художествено произведение, а другия. Според мен, художникът е далеч по-хубав, притежава слънчев характер, оптимист, пълен със знания и вкус. Това за мен и до днес си остава най-голямата загадка. Ето защо, реших да задам този въпрос на уважаемия автор на пиесата...

Господин Априлов, можете ли да ми отговорите?

ДИКТОР: Не, господин капитан. Ако можех, не бих написал пиесата. Затова, нека тя си остане документ за загадката на остров Тананука.

МУЗИКА.

КРАЙ.